

השאדה היא: חנוך לכל ילד בישראל. אבל גם אחרי בית הספר יש שעות פנויות, המהוות בעיה בפני עצמה. מה עושים הילדים אחרי הלימודים? תנועת הנוער היא אחד הפתרונות החיוביים.

תופיע הכותרת הסטנדרטית: נתפשו עבריינים צעירים.

*

אין הדבר מוכרח להיות דוקא כך. ואף לא בשכונות העוני. למרות הווי המה ותנאי המגורים האיומים, אין הפקרות זו וחוסר תשומת הלב לנוער מוצדקים גם בתנאים הסוציאליים הירודים ביותר. ואשמה כבדה עד למאד נופלת על הורי הילדים המזנונים. אין בכונתנו להתעלם מן הגורם הראשי והמכריע למצב התנאים הסוציאליים,

(סוף בעמוד 14)

המטבע בידי הרך הופך לאופיום לנשי מתו, לעתידו, לחייו. וחטא גורר חטא. אם לימוד, תורה והשכלה אין להם חשיבות בעיני הוריו וסביבתו, ואם ילדותו ונועריו חול-פים בחיפוש אחר הכסף, מדוע עליו להצטמצם דוקא בדרכים ישרות. אם המטבע ראש דאגתו, מדוע עליו לעבוד כה קשה, לסחוב, לעמול ולכרע תחת המעמסה. מדוע? האם אין דרכים נורחות יותר כדי להשיג את המבוקש? והנער נמשך תחילה למשחקים, משת-קים שונים בכסף, קלפים ושאר משחקי ההאזרד. אם זוכה הוא, ודאי שעליו להמשיך במשחק, ואם מפסיד הוא, עליו להוציא את הכסף הדרוש בדרך אחרת, בכל דרך שהיא. וכאן עולים במוחו

תח די צרכו ולא פעם מסתיימת "קריי" רה" שהחלה מוקדם, בין כותלי ביה"ח חולים. ביטוח סוציאלי אין, אין מגן ותובע לזכויות המתלמד הצעיר. הוא הפקר והופקד לחסדם של בעליו ומ"נצלו. ילדים עניים אלה מועסקים ללא אפשרות של קניית דעת אלמנטרית. רבים הם הנערים והנערות בתוכנו שלא בקרו מעולם בבית-הספר ולא יודעים קרוא וכתוב. לא אחת תפגוש בילד שליח המגיש לך פתק עם כתור בת מסוימת ומבקשך לקרוא אותה בע"בורו. דאגות הפרנסה, הרובצות עליהם משחר ימיהם, הפורסות שעליהם לה"ביאן הביתה, האווירה של עוני ודלות, לכלוך ומחלה, היא הממיתה כל רגש אנושי ופותחת כבלי מוסר, היא המטה

הילד הזה חוזר מבית הספר ועוזר לאביו בעבודתו. הוא מתחנך גם אחרי שעות הלימודים לאחריות, לעזרה הדדית.

את הצעיר מדרך הישר.

ואם נאמר הדבר על הילדים המעוט-קים מגילים הרך בעבודה מפרכת, אך בכל זאת לומדים אגב כך מקצוע מסור, ים, נכון הדבר פי כמה בנוגע לאותם הנרדפים, שגם "זכות" זו, להשתלם במקצוע, לא ניתנה להם. לדי השכור נות ששלוהו בגיל רך, עוד בהיותם בני שש ושבע ל, מקצועות החוץ-שיים". למאות מגיע מספר הרוכלים הקטנים ברחובות, מוכרי העתונים וש-רוכי הנעלים, המוכרים ידעות על העולם הרחב ברבים; בעשרות מהם תפגש המציעים לצחצח את נעליהם, ברגלים יחפות. ומי אינו מכיר את הפעוטים על מדרגות הבתים וגושי-קרח ביהיהם.

שפע של עבודה יש לילדים הצעיר-רים, העוובים, בשווקים השונים. תחילה מציע הוא את שרותו לגברות, וסוחב את הסלים הכבדים לביתן. ומשהושלך הנער לחיי הרחוב וההפקר לא נקל יחזור מדרך זו. גם לא ניתן לו לסגת, כי הכסף שהוא מרוויח נחוץ מאד בבית. אופניים מקרים אלה ביחוד בקרב עדות המזרח שמשפחותיהם מורנות נפשות רבות. לא פעם על הילדים ה"מבוגרים" לפרנס את כל בני הבית ולא אחת, הילד הוא המפרנס היחיד. יש מקרים וילדים אלה רשומים בבית-ספר ואף מבקרים בו ויוצאים לעבודה רק עם סיום הלימודים. אך במשך הזמן נמשך הילד יותר ויותר לשוק, למקור הפרוטה המשתלשלת לכיסו. הוא מחפש דרכים חדשות לרווחים נוספים.

גישתם של ההורים קובעת הרבה בנוגע לילדים. על ההורים לדאוג לילדים לא רק דאגה כלכלית, אלא חנוכית נפשית. טיפול נכון, תשומת-לב, עשויים לחזק את היסודות החיוביים ולמנוע את הילדים מלהמשיך לחיי הרחוב.

צילומים: ב. רותנברג